

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb pro obor

diabetologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2013. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 127 ze dne 19.10.2012, formou vyhlášky č. 343/2012 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Zároveň jej vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé (PL). Praktičtí lékaři vykazují na tomto výkaze pouze ty diabetiky, které aktivně léčí.

PL zpracovává 1x ročně výkaz oboru diabetologie - I. oddíl nevyplní, ve II. oddíle vyplní ř. 22 až 24. Údaj o počtu ošetření-vyšetření (ř. 21) nevyplní. III. a IV. oddíl vyplní celý.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení, může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: výkaz doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 – správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách <http://www.uzis.cz> (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru universální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. **Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje. V případě nulového údaje se do příslušné kolonky na papírovém formuláři uvede pomlčka „-“.**

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků.

Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách <http://www.uzis.cz> (NZIS).

sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.

sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní pracovníci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.

ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.

ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12. Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinační doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči. To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,
- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme však, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky.

Pracují tedy buď:

- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),

- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
 - jako spolupracující rodinný příslušník, -fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce
- ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:
- $$= \frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Počet ošetření - vyšetření a změny v počtu léčených osob za sledované období

(PL vyplní pouze ř. 22 až 24 za pacienty s diabetem, které sám léčí)

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

- ř. 21, sl.1 počet ošetření -vyšetření celkem (PL nevyplňuje)
 Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetřování jedné fyzické osoby na téže oddělení (pracovišti, v bytě pacienta) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.
- ř. 22 až 24, sl. 4 ze sl.1
 osoby od narození do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 22 počet osob léčených na začátku sledovaného období
- ř. 23 z celkového počtu přijatých osob se uvedou jen osoby, u nichž bylo onemocnění nově diagnostikováno
- ř. 23, sl. 5 ze sl.1
 děti od narození do posledního dne před 5. narozeninami
- ř. 23, sl.6 ze sl.1
 děti a mladiství od 5 let do posledního dne před 15. narozeninami
- ř. 24 počet úmrtí od 1.1. do 31.12. sledovaného roku (z diabetiků, které PL sám léčí)

Oddíl III. Výskyt diabetu podle typu a jeho komplikací

(PL vyplní celý tento oddíl za pacienty s diabetem, které sám léčí)

- ř. 41, sl.1 až 3
 počet osob léčených na I. typ diabetu DM (závislých na inzulínu —diabetes mellitus závislý na inzulínu - dg E10) k 31.12.
- ř. 41, sl.1 počet léčených dětí a mladistvých na I. typ DM od narození do posledního dne před 15. narozeninami
- ř. 41, sl.2 počet léčených mladistvých na I. typ DM od 15ti let do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 41, sl.3 počet osob ve věku 20 let a více léčených na I. typ DM
- ř. 41, sl.4 počet osob léčených na II. typ diabetu DM (diabetes mellitus nezávislých na inzulínu - dg E11) k 31.12.
- ř. 41, sl.5 počet osob léčených na sekundární diabetes (dg E13) k 31.12.
- ř. 41, sl.6 porucha glukózové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně (dg R73.0) ke dni 31.12.
- ř. 45 z ř. 44 - počet osob, u kterých je trvale zvýšená hladina kreatininu nad normální hranici
- ř. 48 z ř. 46 - slepotou se rozumí visus horší než 3/60
- ř. 49 počet osob s projevy jako vřed nebo gangréna na dolní končetině, kde je zřejmá souvislost s diabetickým onemocněním

ř. 50 a ř. 51 z ř. 49

počet osob, kde v důsledku nedostatečného zásobení periférie nebo hrozící sepse byla ve sledovaném roce provedena na doposud intaktní končetině amputace pod kotníkem (ř. 50) nebo nad kotníkem (ř. 51); v případě více následujících amputací během sledovaného roku je co do výšky amputace brán v úvahu až výsledný stav

Oddíl IV. Léčba

(PL vyplní celý tento oddíl)

ř. 71 až ř. 81, sl. 1 až sl. 6

počet jednotlivých způsobů léčby (počet léčeb) naordinovaných k léčbě diabetu rozlišených podle typu onemocnění a podle věku.

Jeden pacient může být léčen více léčbami současně (s výjimkou pouze dietní léčby ve sl. 4 a sl. 5). Vykáže se poslední naordinovaná léčba ve sledovaném roce, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 30 dní.

ř. 71, sl. 4 až sl. 5

počet léčeb (= počet pacientů) léčených pouze dietou

ř. 71, sl. 6 počet léčeb (= počet pacientů) léčených dietou

ř. 72 až ř. 77 počet léčeb jednotlivými druhy PAD

ř. 78 počet léčeb inkretinovými mimetiky

ř. 79 až ř. 81 počet léčeb inzulínem včetně rozlišení inzulínového režimu

Pro ř. 71 až ř. 81 dále platí:

sl. 1 až sl.3 počet léčeb u pacientů s diabetem I. typu (E10)

sl. 4 počet léčeb u pacientů s diabetem II. typu (E11)

sl. 5 počet léčeb u pacientů s diabetem sekundárním (E13)

sl. 6 počet léčeb u pacientů s poruchou glukózové tolerance (R73.0)

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. ≠ 0

Pokud je v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 ≠ 0, pak ř. 11 ≠ 0 ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 ≥ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1≠0 (neplatí pro ordinace PL pro dospělé)

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3 v řádcích 22 až 24

sl. 1 ≥ sl. 4 v řádcích 22 až 24

sl. 4 ≥ sl. 5 v ř. 23

sl. 4 ≥ sl. 6 v ř. 23

ř. 23, sl. 4 ≥ ř. 23 (sl.5 + sl.6)

Oddíl III.

počet osob léčených na DM k 31.12. celkem = součtu ř. 41, sl. 1 až 5

ř. 41 = ř. 42 + ř. 43, ř. 41 ≥ ř. 44, ř. 41 ≥ ř. 46, ř. 41 ≥ ř. 49

ř. 44 ≥ ř. 45

ř. 46 ≥ ř. 47

ř. 46 ≥ ř. 48

ř. 49 ≥ ř. 50

ř. 49 ≥ ř. 51

Oddíl III., Oddíl IV.

jestliže ř. 41, sl. 1 až sl. 6 oddílu III ≠ 0, potom oddíl IV≠0 (přitom jednotlivé buňky mohou být nulové, pouze součet všech buněk nesmí být nulový)

ř. 41, sl. 6 \geq ř. 71, sl. 6

ř. 71 sl. 6 + ř. 73 sl. 6 \geq ř. 41 sl. 6

pokud ř. 41 sl. 4 = ř. 71 sl. 4, pak součet ř. 72 až ř. 81 ve sl. 4 = 0

pokud ř. 41 sl. 5 = ř. 71 sl. 5, pak součet ř. 72 až ř. 81 ve sl. 5 = 0